

הכנסת

כהונתו של כהן

נידמה לי שזוהי אחת האירועיות המרות ביותר של הנגיד, שאותה גישה ביולוגית או נזענית, אשר הופצה על ידי הנאצים, ואשר איפיינה את חוקי-הנהגה הנודעיים לשימחה, שאותה גישה תהפוך — בגלל מסורת שסוענים לה שהיא קדושה — לבסיס לקביעה או לפסילה רישמית של היות אדם יהודי במדינת-ישראל.

מילים אלה, שהושמעו על-ידי השופט העליון יון חיים הרמן כהן, 52, גבר גבהוקומה ובעל צורת-ראש אופיינית, בסימפוזיון יהודי-דאמריקאי, גרמו בשעות האחרונות של מושב-הכנסת, ערב הפגרא, את בקשה שלא היתה כדוגמתה, מאז אמר דוד בן-גוריון שתנועת החרות העריצה את היטלר.

הרעיון עצמו אינו מקורי לגמרי. הנאצים עצמם טענו כי היהודים הם שהמציאו את תורת-הנגוץ, וכי על הגרמנים לממך תורה זו מחוך הגנה עצמית כנגיהם. מעשה עזרא הסופר, שהכריח את הבעלים היהודיים לגרש את נשותיהם הנוכריות, מופיע כמעט בכל ספר נאצי על נישואי זה לאות הלפסות.

יש, כמובן, הבדלים לארמטטים בין הגישה הנאצית והגישה היהודית. לפי התפיסה היהודית, גזעו של אדם אינו משתנה. אדם בעל סבתא יהודיה נשאר יהודי, אטילו רוצה הוא להיות נוצרי או גרמני. ואילו התפיסה היהודית מאפשרת התגירות (אם כי לא תמיד בקלות). בכל זאת ישנו דמיון מהותי: בריח השלישי, כמו במדינת ישראל, אין אדם יכול להתחתן עם מי שירצה. קובעים גורמים הקבועים מלידה: הדת של אם האשה או הגבר, שם המשפחה של הגבר (אם הוא כהן), ועוד.

העובדה שהגד הנמנע יכול, לפעמים, להתגבר — אינה משנה את המצב העקרוני. התקפה אישית. אולם איש לא היה מעוניין לדעת מהי מידת האמת בטענת ה' שופט. לא עניינו גם הצדדים הפורמליים ה' שונים — אם רצוי ששופט יביע דיעה פרטית על בעיות הלולות להיות נידונות בפניו, בתוקף היותו שופט, או שימתח ביקורת על המצב התוקי הכללי הקיים ב' ארץ.

ההתקפה היתה אישית. תבע חיכ אנודת ישראל שלמה לורנץ, הצעיר מכהן כשבע שנים; להקמית את חיים כהן לדין מילי, כקדח המרת הסעיף 149 של החוק הפלילי משנת 1936.

הכונה היתה שקופה למדי: לסלק מבית המשפט העליון שופט המתנגד באופן שיטתי לכפייה הרחיק, להכניס במקומו (או נוסף עליו) שופט המקובל על הרחיים. אך ההתקפה גלשה במהרה אף משפל זה, לשפל הרבה יותר עמוק.

הורג נפשות. יומיים לפני כן קם חיכ אנודת-ישראל, מנחם פרוש, בכנסת, שפך דמעות-תנין על מוציאי לשון-הרע במדינה. קרא פרוש: "ההלכה בראה את לשון-הרע ריש לכל מרעץ בישוף גדול העוז הזה שנוגם גם להרוג נפשות!"

כעניי פרוש, הצעת חוק לשון-הרע ה' קטלנית אינה מספקת. הוא לא שלם אמילו מס'מספתיים לחוסש-העתונות, תבע חוק ש ישם קף לחוש זה, אחת ולתמיד, בשם ההלכה. בזאת הסך דובר עיקרי לכל המתנה הדתי בכנסת, המעוניין בחוק זה יותר מכל סיעה אחת — אולי מפני שישל של הרבה יותר מה להסתיר, הול בשטח המפלגתי, הן בשטח האישי לגמרי.

אולם עתה שבע פרוש כי לשון-הרע הורגת נפשות. הצעה גדולה יצא להרוג את נפשו של השופט כהן. רשם הפרטיכל: דוב יוסף: "אני מאחל לשופט כהן... שימשיך לכהן הרבה שנים."

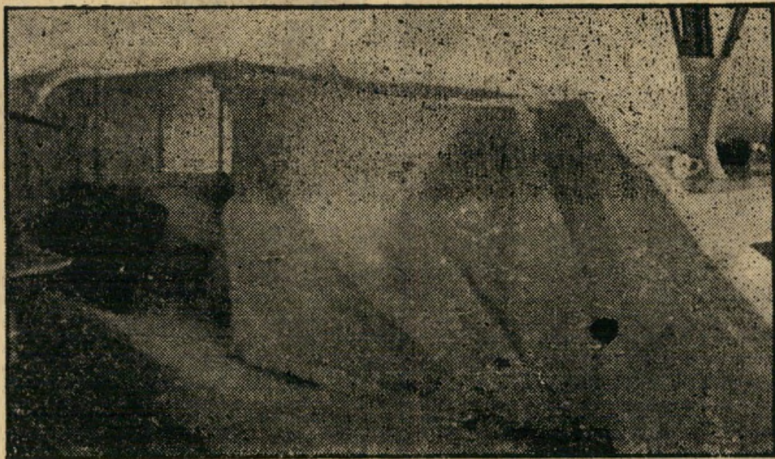
פרוש: "לא במדינת ישראל אברהם הרצפטר (מפא"י) צריך ל' נרש אותו מהארץ?"

פרוש: "גנרש אותו מהארץ. לקפריסין מרוע דחוקא לקפריסין? הדבר היה קשור באחת העלילות הזונות ביותר, המוסצות על-ידי הדתיים מזה שנים, בשיטתיות ובעיקר ביות. מוכן לשון-הרע: שהשופט כהן נשא כביכול בקפריסין, בנשוואן אורחיים שאינם חוקיים בארץ, אשה גרושה, המסקנת: ה' שופט אינו שופט בעניינידת על פי מצפונ, אלא כרי להצדיק את המעשה הזה."

המביע במקום ציבורי, או באוויר אדם אחר, כל מילה או הגה העשויים או המחזי ניט לחול את רגשות הדת, או את האמונה של אותם אנשים אחרים — יואשם בעוון, ויחיה צפוי למאטר שנה אחת.

בקראת-הביניים שלו, נתן חיכ פרוש ב' סעם הראשונה גושפנקה רישמית לעלילה. לפי הצעת חוק לשון-הרע, וזהו עבירה סלי-לית. אך כתר-כנסת, מחוסן הרב פרוש מ' אותו גורל שהוא מבקט להיעיד לוולתו. זכותם של אזרחים. חיים כהן עצמו לא התרגש יתר-על-מידה. כי כנכדו של רב מפורסם, תיך ישיבת הרב קוק ומומי זה מזהיר לענייני ההלכה, אין כהן סיבל מריגשיניחיות מול עסקנים דתיים. כהן עצמו רגיל להתייחס בדרך-ארוך רבה לרבנים אמיתיים, מקיים עם אחדים מהם חלופת-מכתבים ומגע קבוע לליכון בעיות הלכתיות. אמר כהן בשוע, בדידיו: כל עוד כוחי עמי, אוסיף להיאבק, הן כשופט, הן כאורה, למען זכותם של אותם אורחים שאינם מא' מינים כי ההלכה היא החוק היחיד. דוב יוסף, שאין לו סבלנות לפלסיות-הפה

כרגיל, הרצון לקבל הכשר מוסרי לצבא הגרמני החדש. כתי-החרשת לכסטייל, שקיבלו את בני צוע ההזמנה, רצו למלא אותה על הצד ה' טוב ביותר. הם שלחו לגרמניה מספר דג' מים של מים, ולבסוף החלו לייצר את ה' דגם שנבחר על-ידי הצבא הגרמני. ההזמנה הגרמנית בוצעה, והמשלוח המוכן נארז ו' נשלח לגרמניה. כאן התברר, כי הגרמנים גילו שהמדים נתפרו לא בדיוק לפי ההזמנה, ולא השביעו את רצונם. הם שלחו את המטען חזרה. פליחה, מטעות באקדים. יתכן כי השקול הגרמני היה שדי לגרמניה בעצם ההכשר הישראלי, שניתן על-ידי ההסכמה לתפירת מדים לצבא הגרמני — ושאת ה' מדים עצמם ישיגו כבר במפעלי-כסטייל ב' גרמניה עצמה.

נדקר אורבון (מתחבא מתחת לפדין בבית-החודים) בחצות לילה

של זולתו, הגן על כהן רק כחצי-פה. תוך הסתייגות נמורה מדבריו. אך גם הוא לא יכול היה להתאסק מול התקפתם של עסק' יום, שבניהם אינם משרתיים בצה"ל, ושהת' נגדו בשעתו להקמת מדינת-ישראל. קרא הוא: "הבר הכנסת פרוש, רציתי להימנע מלהיכנס לעניינים אישיים, אבל ל' אחר שהתמצצת כך, רצוני להגיד שהשופט כהן, לדעתי, עשה הרבה יותר לעזור להקמת מדינת-ישראל מאשר אתה!"

צבא

גדים חדשים במראה

חיילי צה"ל בשרות-החובה ואשוי כוחות המילואים הופתעו, בשבועות האחרונים, ל' גלות חידוש יוצא ממדר הרגיל בתנאי ה' שרות שלהם.

אחד הדברים, שאיפיינו את צה"ל מרא' שית קיומו, היו בגדי-העבודה המטולאים. בגדים אלה התפרסמו בעיקר במיוחדתיהם ה' משונות; מעולם לא הצליח חייל להשיג מכ' נסיים או חולצה לפי מידתו: תמיד היו צירים או רתכים מדי.

עם כל חסרונותיהם, היו מדים אלה סימן-היכר לעממיותו של צה"ל. ההבדל בין בעל בית-החרושת לפועל הסדנה, התבטל כרגע ששניהם לבשו את אותם המדים. לפני שבועות מספר, החלו לחלק במתנות צה"ל מדי-עבודה מהודרים ביותר. כיסים רחבים פיארו את המדים החדשים מכל צד, והם נוספו לכל חייל, בדוק לפי מידתו.

רק מספר חיילים תמחו על עוביו הבלתי-רגיל של האריג, ממנו נתפרו המדים. שבועות משרד-הבסחון יצא מיד ככתבה רחבת-ממדים על החידוש היוצא מגדר ה' רגיל שהוכנס לצה"ל. אך הסיפור האמיתי מאחורי המדים החדשים לא פורסם.

כרי סנטימנטים. לפני כשנה התפרסם צצה בישראל, מפרשה גרמנית" חושה, ש' הועלתה גם מעל במת הכנסת. התברר, ש' מטעל-כסטייל ישראליים תופרים מדים ל' צבא הגרמני. כנגד הנימוקים המוסריים, ש' הועלו נגד תפירת מדים לירשי החרמאכט כידי יוצאי מחנות-הריכוז, הועלה הנימוק ה' ביוצפיטי: "במדינות אין סנטימנטים."

מתחלה היה ברור כי הגרמנים ב' בת' רו בתעשיית-הכסטייל הישראלית בגלל טי' בה המעולה. סיבת ההזמנה הגרמנית היתה, ** הרב הראשי של ליבק בגרמניה, של' מה קרליבך, שהיה גם סנו של עורך מעריב המנות ערויאל קרליבך.

אך ספק אם חיילי צה"ל, שיסבלו בחום הישראלי ממדים שנועדו לאקלים אירופי, יתעמקו בשיקולי יורשיו של טראנז'יווף שטראוס.

ררכי אדם

על הסכין

הסיפור הכלל את כל הסממנים של רומך זעיר. אב נרגש, המחכה למחור-יבתו בחצות ליל, שולף סכין, מתנפל עליו דוקר אותו. לפי כל כללי אותו סיסור, היה צריך ה' צעיר המחור להביע, מיד לאחרת היום, אהבתו הניצחית לנערה, ולהציע לה לפחות את ידו.

אך גרעון אברבון (31), תל-אביבי גבה-קומה ויפה-מראה, קורך כנראה מחומר אחר. סכנאי הייצור הצעיר מבית-החרושת אלקט' רה, היה מוכן רק להפליט באנחת רוחה: "אני מקחש שבוה נגמר, סוף-סוף, העניין."

החלפת פיוזה? העניין התחיל ב' בית-החרושת, בו עובדים הסכנאי גרעון, ו' המזכירה רבקה כנעני. הגבר הגאה כבש את ליבה של הנערה, וגם הוא לא הסתיר את חיזוריו אחריה.

הכל התנהל למישרין כל זמן שהמעור' בים היחידים היו שני הצעירים. אך כרגע בו נכנסו לעניין אימו של גרעון ואביה של רבקה, חולה ספינת האהבה להתנהל על מימנוחות.

השניים כבר החלו להתכונן בכל הרציונות לחתונתם. רבקה החלה בקניית ציוד עבור חיהם המשותפים, רכשה אף שמלת-חופה. אך נראה שגרעון מצידו לא היה יציב כל' כך בדעתו. בעיני אימו נראתה החלטתו להינשא כפיוזות נוראה. חברות של חודשים ספורים, על אף היכרות ממושכת בבית-החרושת, לא סיפקו אותה. היא לחצה על הבן לחתך על תוכניות הנישואין.

מן הצד השני היה אביה של רבקה. יש' ראל כנעני, עובד-דואר בן 62 מחולון, ונוח' לרגו, לא נשאר אויש להיסוסיו הבולטים של ארוס-בתו.

הערב האחרון. היסכסוכים האבהיים והאימהיים גררו אחריהם סיכסוכים גם בין בני הזוג. ואו הגיע הערב האחרון של השניים. רב' קה וגרעון חזרו יחדיו במכוניתו של גרעון. כרגע שבתה יצאה מהמכונית, סרץ אליהם אביה, שפתח בשיחה סוערת עם גרעון. ה' שיחה הסתיימה בקדירות סכין.

בעוד האב כלוא, והמתור סצוע, נשארה

מקרה כנעני התנפלות עם סכין

הכת בבית, מדוכאת לחלוטין. מכל המעורבים בפרשה, היתה היא ה' אומללה ביותר: גם הדוקר וגם הנדקר הם הקרובים ביותר לליבה.

עדות

הכוח המתעורר

הבחירות העדתיות הראשונות בישראל מתקיימות בשתי הערים הדרומיות של יש' ראל, במאבק על ראשות עיריות אשדוד ובאר-שבע.

פיצויים עבור רכוש. אחת המערכות העיקריות במאבק זה, התקיימה פחות מ' שבוע לפני מועד הבחירות באשדוד, ב' אסיפה שנערכה ברמת-גן. באסיפה זו, ש' כונסה בבית-האורה, הוקמה מפלגה חדשה, אשר קיבלה את השם תנועת האחווה מפלגה זו בנויה על יסוד של 11 רשימות בלתי-תלויות לרשויות המקומיות בערים שונות במדינה. גיבוריה הראשיים של ההצ' גה היו, כמובן, שני האישים המרכזיים של מערכת הבחירות האחרונה: סגן ראש עיר' יית באר-שבע לשעבר, דודי חכם, וראש ה' מועצה המקומית של אשדוד, רוברט חיים.

כל הגואמים שצארו לכונן לציון עם תחיר לת דבריהם, כי רשימתם לא קמה, בשום פנים ואופן, על בסיס עדתי. הם מצאו אפילו מונחים חדשים לחלוקת המעמדות ה' קיימת בעם, שהם לדעתם: החקיקים ועולים-חדשים. החקיקים כולם אשכנזים — תפסי את תפקידיהם במדינה, ולא מאפשרים לאזרחים החדשים להגיע לשום עמדה ממ' שית.

אך תמציתו של הגאום היתה, בכל זאת, קריאה גדולה נגד אפליית עדות-המורח ב' מדינה.

אחת הדרישות הבלתי רגילות, הועלתה על-ידי יושב הראש הזמני של התנועה, אב' רהם אבישר, שתבע לשלם לבני עדות-המורח פיצויים, עבור רכושם שנשאר ב' מדינות ערב, מכספי הרכוש הערבי הנושז בארץ, כדוגמת הפיצויים שמקבלים יוצאי אירופה מגרמניה. הקריאה שהושמעה מפיו של בניצג תנועת ישראל הצעירה, היתה ל' פוט את השלטון במדינה, בשם 57 האחווים של אזרחי הארץ, שהם בני עדות-המורח.

הציבור העצום. במחנה עדות-המורח פועלים, פרט ל'מפלגה הבלתי תלויה, תנו' עת האחחה, עוד כמה כוחות שטרם מצאו את המכנה המשותף. בינתיים הם נאבקים אחד בשני, על עמדתם בקרב עדותיהם.

אבל עצם הקרב מעיד כי קיים כוח ה' נקרא עדות-המורח, ובעיית האפליה היא בולטת וברורה. לכן ייתכן מאוד שעוד ב' זמן הקרוב יקום הכוח שידע לייצג נכונה את האינטרסים של ציבור עצום זה.

אבל בינתיים ממשכות המפלגות לנוסף במגמותיהן השונות, ישראל-הצעירה דוגלת במחיסת השלטון על-ידי עדות-המורח, נגד' עת האחווה, הליברלית יותר, הכניסה ל' רשימתה גם מועמדים אשכנזים, ואילו חזית השוויון הלאומית, קראה לציבור אהדיה, בחוברת שהוציאה בשבועות האחרונים: "תושבי אשדוד ובאר-שבע — החרומו את הבחירות."